

Plnenie úloh zboru v roku 2008

Zbor zabezpečoval plnenie úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov, v súlade s uzneseniami vlády Slovenskej republiky, Koncepciou väzenstva v Slovenskej republike, Hlavnými úlohami zboru na rok 2008, vykonávacími plánmi činností základných organizačných článkov a ďalšími plánovacími dokumentmi súvisiacimi s činnosťou zboru. V tejto súvislosti možno konštatovať, že uložené úlohy zbor splnil. Vzhľadom na finančné možnosti zboru však nie je možné plniť niektoré odporúčania Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (ďalej len „Európsky výbor CPT“). Nie je z tohto dôvodu možné napr. stavebné oddelenie hygienického zariadenia od ostatného priestoru cely, či rozšírenie podlahovej plochy na 4 m² pre všetky väznené osoby.

V rámci aplikácie všeobecne záväzných právnych predpisov sa z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov javí ako problematická predovšetkým oblasť priestorového vybavenia, resp. materiálno-technického zabezpečenia aktivít zaobchádzania s obvinenými a odsúdenými, osobitne dobudovania a fungovania špecializovaných oddielov.

V roku 2008 zbor plnil dôležité ekonomické opatrenia prijaté vládou Slovenskej republiky a prešiel niektorými organizačno-personálnymi zmenami. V súvislosti s prechodom na jednotnú menu Euro zbor vykonal všetky opatrenia potrebné na bezproblémové zavedenie novej meny v podmienkach slovenského väzenstva, a to pri dodržaní základnej podmienky, neohroziť funkčnosť plnenia úloh nielen na generálnom riaditeľstve, ale aj v ústavoch.

Z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2006 - 2010 rozpracovanom na podmienky väzenstva vyplývajú opatrenia na prehĺbovanie podmienok pre výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v kontexte prijatých nových zákonov o výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody. Zvýšenie zamestnanosti obvinených a odsúdených sa prejavilo aj v požiadavkách na vytváranie pracovísk v ústavoch s aktívnejším realizovaním vhodných štátnych zákaziek.

Zbor v roku 2008 zabezpečoval plnenie služobných úloh na jednotlivých úsekoch služobných činností nasledovne:

Organizačno-právna a administratívna činnosť

V rámci organizačno-právnej a administratívnej činnosti plnil zbor úlohy v oblasti administratívnych činností a najmä úlohy, ktoré je potrebné koordinovať a zabezpečiť v rámci špecializovanej štátnej správy pre väzenstvo. Zabezpečoval medzinárodnú spoluprácu a zahraničné služobné cesty príslušníkov zboru, realizoval styk s masmédiami a s verejnosťou, plnil úlohy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany utajovaných skutočností. Plnil úlohy súvisiace so zabezpečovaním správnej a jednotnej aplikácie predpisov upravujúcich vedenie všeobecnej alebo väzenskej registratúry, poskytovaním informácií o osobách vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody a zabezpečovanie úloh súvisiacich s činnosťou Archívu zboru, ako aj úlohy v oblasti normotvorby a informačných technológií. Práve v roku 2008 pokračoval totiž vývoj aplikácií a ich postupné nasadenie do produkčného prostredia v informačnom systéme zboru.

Možno konštatovať, že v priebehu roka 2008 došlo k nárastu celkového počtu väznených osôb, keď k 31. decembru 2008 bolo v ústavoch spolu 8166 obvinených a odsúdených, čo je v porovnaní s rovnakým dátumom v roku 2007 o 180 osôb viac. Pritom vo výkone väzby nastal pokles počtu obvinených z 1849 na 1553. Ide o najnižší počet osôb vo výkone väzby za posledných päť rokov. Naopak, u osôb vo výkone trestu odňatia slobody zaznamenávame vzostup zo 6137 na 6613 osôb.

Pokiaľ ide o mladistvých, ich počet k 31. decembru 2008 v porovnaní s minulým rokom klesol zo 110 na 105 osôb. Počet odsúdených v minimálnom stupni stráženia a v strednom stupni stráženia oproti minulému roku vzrástol. Inak je tomu pri odsúdených, ktorí sú zaradení do ústavov s maximálnym stupňom stráženia. Ku koncu roka 2008 sme pri tejto kategórii odsúdených zaznamenali najnižší počet za posledných päť rokov. K tomuto dátumu je zjavný trend postupného znižovania počtu obvinených a odsúdených osôb cudzej štátnej príslušnosti. Naproti tomu, v posledných dvoch rokoch môžeme sledovať postupné zvyšovanie priemerného počtu osôb, ktoré nariadený výkon trestu odňatia slobody nenastúpili.

Z pohľadu vekových kategórií odsúdených osôb tvoria najväčšiu skupinu osoby vo veku od 30 do 45 rokov (2477 osôb mužského a 154 osôb ženského pohlavia). V porovnaní s minulým rokom bol zaznamenaný pokles počtu negramotných odsúdených a odsúdených s neúplným základným vzdelaním. V ostatných kategóriách - so základným, stredoškolským, úplným stredoškolským, ako aj vysokoškolským vzdelaním zaznamenávame nárast ich počtu. Najpočetnejšiu skupinu tvoria odsúdení so základným vzdelaním v počte 2481 osôb.

Z pohľadu informatiky a informačných technológií bol rok 2008 charakteristický výrazným rozvojom na aplikačnej úrovni. Pokračoval vývoj aplikácií a ich postupné nasadenie do produkčného prostredia v informačnom systéme zboru: Finančná evidencia obvinených a odsúdených, Výroba - zamestnávanie obvinených vo výkone väzby a zamestnávanie odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, Vymáhanie pohľadávok prepustených, Výkon väzby a výkon trestu a odňatia slobody, Evidencia mimoriadnych udalostí, modul Personalistika, Platy príslušníkov, Mzdy zamestnancov, Sociálne zabezpečenie. V tomto roku bola tiež zrealizovaná výmena serverov pre databázové a aplikačné systémy informačného systému zboru.

Mimoriadny význam mala príprava informačného systému zavedenia jednotnej meny Euro v Slovenskej republike. Zodpovedným prístupom sa podarilo zabezpečiť duálne zobrazovanie cien v prostredí informačného systému a jeho výstupov.

V oblasti normotvorby dominovala v roku 2008 činnosť súvisiaca s prípravou a predložením všeobecne záväzných právnych predpisov, a to:

- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 361/2008 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 437/2006 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu väzby (s účinnosťou od 1. októbra 2008),
- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody (s účinnosťou od 1. januára 2009),
- návrh vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky 544/2008 Z. z. o zrážkach z pracovnej odmeny obvinených a odsúdených, určení trov výkonu väzby a určení trov výkonu trestu odňatia slobody (návrh je v legislatívnom procese),
- novela nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 384/2006 Z. z. o výške pracovnej odmeny a podmienkach jej poskytovania obvineným a odsúdeným v znení nariadenia vlády č. 556/2007 Z. z., (návrh je v legislatívnom procese),
- návrh výnosu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorým sa v roku 2009 ustanovuje hodnota služobnej rovnošaty a jej súčastí pre príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, (návrh je v legislatívnom procese);

Mimo Plánu Legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky, ako aj nad rámec určený Hlavnými úlohami Zboru väzenskej a justičnej stráže na rok 2008, predložil zbor v júni 2008 Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky návrh novely zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy, a to za účelom vytvorenia právnej možnosti, aby ústavy mohli 25 % príjmov z činnosti stredísk vedľajšieho hospodárstva použiť ako svoje výdavky a zvyšných 75 % príjmov z činnosti týchto stredísk by bolo príjmom štátneho rozpočtu.

Okrem všeobecne záväznej normotvorby bol organizačno-právny odbor aktívny i v oblasti normotvorby internej, v rámci ktorej:

- boli schválené dve novelizácie RMS č. 4/2007, ktorým sa vydáva Organizačný poriadok Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, novelizácia RGR č. 33/007, ktorým sa vydáva Vzorový organizačný poriadok ústavov a účelových zariadení zboru a na jej základe i dodatky k organizačným poriadkom jednotlivých ústavov a účelových zariadení,
- v kontexte organizačných zmien boli schválené dve novely RMS č. 1/2007 o vybraných platových náležitostiach príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže.

O aktívnej činnosti v oblasti internej normotvorby hovorí aj to, že v roku 2008 bolo vydaných 15 rozkazov ministra spravodlivosti, 66 rozkazov generálnej riaditeľky a 58 interných normatívnych aktov v rámci zbierky inštrukcií, pokynov a smerníc generálneho riaditeľstva. Okrem toho boli posudzované viaceré zmluvy, pripomienkované všeobecne záväzné právne predpisy a zabezpečované zastupovania pred súdmi.

Orgán dozoru zboru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri výkone štátnej služby a pre ochranu pred požiarmi vykonal v šiestich služobných úradoch komplexnú kontrolu na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a komplexnú protipožiarnu kontrolu. Posudzoval projektové dokumentácie stavieb zboru pre účely stavebného konania (6), zúčastňoval sa kolaudácií stavieb zboru (12) a zmien užívania stavieb zboru alebo ich častí (9), viedol štatistický prehľad pracovnej úrazovosti, vykonával školenia a oboznámenia pre príslušných pracovníkov zboru, ale aj pre odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody zaradených do práce a poradenskú činnosť.

Orgán dozoru zboru pre bezpečnosť vykonal v šiestich ústavoch zboru kontrolu ochrany utajovaných skutočností, pričom v kontrolovaných subjektoch nedostatky v predmetnej oblasti nezistil. Z dôvodu, že od 01. januára 2008 vstúpila do platnosti vyhláška NBÚ č. 435/2007 Z. z. o administratívnej bezpečnosti, vykonal tiež v Školiacom stredisku v Santovke preškolenie bezpečnostných zamestnancov ústavov.

Medzinárodná spolupráca zboru bola realizovaná predovšetkým v príprave a zabezpečovaní zahraničných služobných ciest príslušníkov zboru, zahraničných výmenných stáží a v príprave návštev zahraničných hostí na Slovensku. V roku 2008 sa uskutočnili zahraničné služobné cesty do Českej

republiky, Maďarska, Poľska, Nemecka, Luxemburska, Ruska, Španielska, Francúzska a Talianska. V hodnotenom období zbor prijal a organizačne zabezpečil návštevy delegácií z Českej republiky, Poľska, Maďarska, Ruska, Nemecka, Rumunska a Rakúska. Prínos zo zahraničných služobných ciest a ďalšej medzinárodnej spolupráce je jednoznačne pozitívny, a to najmä porovnaním nášho väzensťva s väzenskými systémami členských krajín Európskej únie, ostatných krajín, z hľadiska ďalšieho zlepšovania a rozvíjania vzťahov medzi príslušnými väzenskými službami a medzinárodnými organizáciami.

Mimoriadne významným podujatím boli Medzinárodné majstrovstvá väzenských služieb vo futbale – EURO 2008, ktoré sa uskutočnili v dňoch 19. – 21. júna 2008 na futbalovom štadióne FC Nitra. Športové podujatie podobných rozmerov sa konalo na Slovensku po prvýkrát a organizáciu a priebeh majstrovstiev zabezpečovalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a zbor, pričom uvedená spolupráca len potvrdila schopnosť zorganizovať a zabezpečiť dôstojný priebeh významného športového podujatia. Zbor svojím úsilím a činnosťou pri príprave a samotnom priebehu majstrovstiev pozitívne neprezentoval len seba, ale výrazne prispel aj k pozitívnej prezentácii Slovenskej republiky.

Zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými

Zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými sa realizovalo najmä v oblasti dodržiavania právnych noriem, interných predpisov, pokynov a usmernení pre výkon služobných činností pri zabezpečovaní výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. V roku 2008 bolo vykonaných 12 tematických a následných kontrol zameraných na spôsob aplikácie právnych predpisov upravujúcich výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody tak, aby sa dôsledne zabezpečovali všetky zákonom stanovené sociálne práva obvinených a odsúdených, ako aj účel výkonu väzby a účel výkonu trestu odňatia slobody. Pozornosť sa tiež venovala plneniu odporúčaní a úloh uložených v súvislosti s kontrolnou návštevou Európskeho výboru CPT, uplatňovaniu zásad vnútornej diferenciacie obvinených a odsúdených, udržiavaniu disciplíny a poriadku, ako aj vytváraniu vhodných podmienok zaobchádzania s obvinenými a odsúdenými tak, aby sa plnil účel výkonu väzby a podmienky zaobchádzania s odsúdenými prispievali k ich resocializácii. V kontrolnej činnosti na úseku výkonu trestu sa venovala zvýšená pozornosť uplatňovaniu nových zásad vnútornej diferenciacie odsúdených tak, aby sa modifikoval aktívny a motivačný systém zaobchádzania a prehlbovala sa účinnosť zaobchádzania. Pozornosť bola venovaná tvorbe programov zaobchádzania s odsúdenými a metodike uplatňovania disciplinárnej právomoci tak, aby sa v ústavoch udržiavala disciplína, poriadok a bezpečnosť.

Za účelom koordinácie činnosti personálu pri zabezpečovaní výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody a zvyšovania jeho odbornosti boli pripravované a organizačne a obsahovo zabezpečené porady, školenia a semináre. Významnou je spolupráca ústavov s organizáciami Tretieho sektora pri zabezpečovaní aktivít sociálnej prevencie a realizovaní projektov vzdelávania pre odsúdených a obvinených.

V oblasti normotvorby pracoval odbor výkonu väzby a výkonu trestu generálneho riaditeľstva na činnostiach súvisiacich s legislatívnym konaním pri prijímaní noviel zákona o výkone trestu odňatia slobody. V súčinnosti s referátom legislatívno-právnym spracoval aj návrhy nadväzujúcich vyhlášok Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a to novelu Poriadku výkonu väzby a nový Poriadok výkonu trestu odňatia slobody. Prípravou návrhov uvedených predpisov sa sledovala nielen konkretizácia zmenených ustanovení uvedených zákonov, ale aj vytvorenie vhodnejších podmienok pre ich bezproblémovú aplikáciu v praxi odstránením komplikovaných postupov, napr. v oblasti uplatňovania disciplinárnej právomoci, v spresnení podmienok a postupov uplatňovania vnútornej diferenciacie odsúdených, ako aj stanovenia postupov v oblasti uplatňovania práv odsúdených, napr. práva telefonovať, prijímať balíky a používať identifikačný preukaz. Odbor výkonu väzby a výkonu trestu generálneho riaditeľstva v roku 2008 pripravil a predložil na schválenie 16 interných predpisov usmerňujúcich zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými, v súlade s novelizovanými všeobecne – záväznými právnymi predpismi a štyri novely interného predpisu upravujúceho umiestňovanie a premiestňovanie obvinených do ústavov na výkon väzby a odsúdených do ústavov na výkon trestu odňatia slobody a v spolupráci s odborními generálneho riaditeľstva tiež participoval na príprave ďalších interných predpisov.

V ústavoch je pre potreby obvinených a odsúdených zriadených 23 väzenských knižníc. Všetky knižnice sú vybavené počítačovým hardvérom s knižničným softvérom WINISIS. Väčšina väzenských knižníc má k dispozícii aj vlastnú čítareň, resp. študovňu vybavenú počítačom, v ktorej majú obvinení a odsúdení možnosť študovať právne predpisy zo Zbierky zákonov Slovenskej republiky. K 31. decembru 2008 tvorilo knižničný fond väzenských knižníc 117 098 knižničných jednotiek, z čoho najväčší počet tvorí beletria v počte 97 745 kusov, odborných publikácií bolo v knižničnom fonde k uvedenému dátumu 19 353.

V činnosti knižníc je potrebné venovať pozornosť výberu a usmerňovaniu knihovníkov z radov odsúdených tak, aby sprístupňovanie knižničného fondu a knižničných služieb prispievalo k zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne a informovanosti obvinených a odsúdených. S uvedeným cieľom sa pravidelne vykonáva aj odborné vzdelávanie príslušníkov a zamestnancov zboru zodpovedných za väzenské knižnice.

Bezpečnosť a justičná stráž

Úsek ochrany a obrany v rámci svojej pôsobnosti v roku 2008 zabezpečoval v súlade so zákonom a RMS č. 2/2006 o strážnej a eskortnej službe, o justičnej strážii a o špeciálnych zásahových skupinách v Zbore väzenskej a justičnej strážii (ďalej len „RMS č. 2/2006“) ochranu a stráženie 18 ústavov. Ďalej zabezpečoval ochranu poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a objektoch prokuratúry a nerušené súdne konanie v 75 súdnych objektoch a v 70 objektoch prokuratúry. V rámci Slovenskej republiky zabezpečoval a vykonával eskorty obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody.

V súlade s harmonogramom budovania a rekonštrukcie jednotlivých prostriedkov vnútorného a vonkajšieho systému bezpečnosti sa pokračovalo v plnení zámerov a cieľov vyplývajúcich z Aktualizovanej Koncepcie bezpečnosti vo väzenstve Slovenskej republiky (ďalej len „konceptia bezpečnosti“). V roku 2008 bola v určených ústavoch realizovaná rekonštrukcia signálno-bezpečnostnej techniky, ohradenia a oplotenia, osvetlenia, boli vykonané stavebné a technické úpravy na strážnych vežiach, vchodoch do ústavov a boli upravené a zriadené bezpečnostné cely.

Rozsahom činností sa medzi najvyťaženejšie úseky ochrany a obrany radí výkon eskortnej služby. Tento úsek zabezpečuje a realizuje eskorty za účelom premiestňovania obvinených a odsúdených medzi ústavmi (celoštátneho zvozu), eskorty na súdne pojednávania a prokuratúry, do zdravotníckych zariadení a na vonkajšie pracoviská. Okrem uvedených eskort sa v ústavoch vykonávajú eskorty zabezpečujúce neodkladné údržbárske práce a chod ústavu (stavebné práce a úpravy, dovoz materiálov, úprava okolia, upratovanie a pod.). Na tieto činnosti sú využívaní aj príslušníci zboru zaradení v strážnych zmenách.

Výcvik príslušníkov zboru bol zameraný na odbornú prípravu a zvyšovanie profesionality vo všetkých služobných činnostiach. Realizovala sa služobná telesná príprava a previerky fyzickej zdatnosti. Odbor ochrany a obrany generálneho riaditeľstva organizačne zabezpečil konanie Medzinárodných majstrovstiev zboru v streľbe zo služobných zbraní a brannom behu. Organizačne zabezpečoval prípravu a výber reprezentácie zboru na Medzinárodné majstrovstvá väzenských služieb vo futbale – EURO 2008 a v spolupráci s ústavmi tiež zabezpečil účasť vybraných príslušníkov na súťažiach usporiadaných väzenskými službami Českej a Poľskej republiky.

Zvyšovanie odbornej úrovne špeciálnych zásahových skupín a ich zásahových jednotiek sa realizovalo aj v spolupráci s Policajným zborom v troch sústrediach vybraných inštruktorov zásahových jednotiek a školení v lanovej technike pre určených príslušníkov zásahových jednotiek. V súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky sa vo Vojenskom ústave špeciálneho zdravotníctva a výcviku Lešt uskutočnilo päťdňové sústredenie vybraných inštruktorov zásahových jednotiek ústavov, ktoré bolo zamerané na nácvik taktiky a streľby zo služobných zbraní.

Medzi hlavné úlohy služobnej kynológie patrí najmä zvyšovanie účinnosti bezpečnostného systému zboru, ochrana a stráženie objektov zboru, zvyšovanie bezpečnosti pri eskortách obvinených alebo odsúdených, zaistenie bezpečnosti pri protiprávnom konaní obvinených, odsúdených alebo iných osôb, vyhľadávanie omamných látok a psychotropných látok, nástražných a výbušných systémov.

V máji v roku 2008 bola spracovaná analýza ďalšej činnosti Strediska kynológie zboru v Leopoldove. Na základe analýzy bolo rozhodnuté, že sa ponechá naďalej účelové zariadenie, ako výcvikové stredisko. V rámci analýzy ďalšej činnosti Strediska kynológie zboru v Leopoldove boli prehodené miesta psovodov a služobných psov v jednotlivých ústavoch zboru.

Na úseku preventívno-bezpečnostnej služby poverení príslušníci zboru začali trestné konanie na základe oznámenia, ako aj vlastného zistenia v 121 prípadoch, z toho u obvinených v 6 prípadoch (6 osôb), u odsúdených v 41 prípadoch (46 osôb), u príslušníkov zboru taktiež v 41 prípadoch (53 osôb), v 1 prípade u zamestnanca zboru, v 9 prípadoch boli podozrivými civilné osoby a v 23 prípadoch sa jednalo o neznámeho páchatela. Najčastejšie bolo konané vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (22 prípadov), ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a § 158 Trestného zákona (taktiež 22 prípadov) a nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona (14 prípadov).

V 36 prípadoch poverení príslušníci zboru podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začali trestné stíhanie vo veci, z toho v 4 prípadoch bolo vznesené obvinenie konkrétnej osoby. V 33 prípadoch bolo príslušnému úradu justičnej a kriminálnej polície okresného riaditeľstva Policajného zboru, okresnej alebo

vojenskej obvodnej prokuratúre odstúpené prijaté trestné oznámenie. V 9 prípadoch bola vec podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odovzdaná na disciplinárne konanie a v 42 prípadoch odmietnutá podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. V 1 prípade bola vec podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku odložená z dôvodu neúčelnosti trestného stíhania.

Ekonomická činnosť

Zbor v roku 2008 pri upravenom rozpočte príjmov vo výške 320 500 tis. Sk, naplnil príjmovú časť rozpočtu v objeme 401 276 tis. Sk, t.j. plnenie na 125,20 %. Príjmy vedľajšieho hospodárstva boli rozpočtované v sume 189 710 tis. Sk, plnenie bolo vo výške 203 222 tis. Sk, t. j. plnenie na 107,12 %. Celkové bežné výdavky vrátane výdavkov, o ktoré bol zbor oprávnený prekročiť rozpočtový limit výdavkov, zbor čerpal v sume 3 757 053 tis. Sk, t. j. na 100,56 % v porovnaní s upraveným rozpočtom zboru, ktorý bol k 31. decembru 2008 vo výške 3 736 040 tis. Sk.

Vyššie čerpanie v porovnaní s upraveným rozpočtom vyplýva z povoleného zvýšenia a čerpania limitu výdavkov v nadväznosti na príjmy za úhradu stravy, príjmov z poistného plnenia a príjmov z poskytnutých grantov, ktorý bol čerpaný v celkovej sume 21 646 tis. Sk.

V súvislosti s čerpaním výdavkov a potrebou nevyhnutných výdavkov na zabezpečenie úloh zboru v roku 2008 je potrebné zdôrazniť, že v roku 2008 sa prehlbovali prenášané riziká rozpočtového hospodárenia z roku 2007, najmä v nadväznosti na nedostatok rozpočtových prostriedkov v kategórii výdavkov 630 – Tovary a služby, ktorý sa prejavil, podobne ako v roku 2007, v nerealizovaní potrebných a nevyhnutných technických, organizačných a materiálových opatrení vyplývajúcich z nových zákonov o výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody, najmä v oblasti humanizácie väzenstva a riadnej správy zverného majetku štátu.

V roku 2008 boli čerpané výdavky v kategórii 630 – Tovary a služby v celkovej sume 1 011 442 tis. Sk, čo bolo nižšie čerpanie oproti roku 2007 o 24 296 tis. Sk.

Tiež je potrebné poukázať na nepriaznivý a z predchádzajúcich rokov pokračujúci vývoj v prehľbujúcom sa schodku - rozdielu medzi príjmami osobitného účtu a výdavkami osobitného účtu, ktorý bol v roku 2008 riešený zvýšením príspevku z rozpočtu zboru v celkovej výške 85 500 tis. Sk oproti plánovanému príspevku, ktorý bol rozpočtovaný vo výške 63 331 tis. Sk.

Vyšší objem vynaložených bežných výdavkov v roku 2008 v sume o 188 219 tis. Sk t. j. o 5,48 % súvisí najmä s čerpaním vyššieho objemu mzdových výdavkov o 129 328 tis. Sk t.j. o 7,66 % oproti rovnakému obdobiu roka 2007, ktoré bolo vo výške 1 688 272 tis. Sk a to najmä z dôvodu valorizácie funkčných platov príslušníkov zboru a platov zamestnancov zboru v roku 2008 vo výške 4%. V nadväznosti na vyššie čerpanie mzdových prostriedkov a na zvýšenie odvodu na výsluhový dôchodok o 1% od 1. januára 2008 boli vyššie čerpané aj výdavky na poistné a príspevky do poisťovní za zamestnávateľa, ktoré boli v roku 2008 čerpané vyššie oproti roku 2007 o 69 412 tis. Sk t. j. o 12,02 %.

V kategórii výdavkov 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania, bol schválený a rozpísaný rozpočet na rok 2008 vo výške 1 801 884 tis. Sk, v hodnotenom období upravovaný rozpočtovými opatreniami na celkový upravený rozpočet vo výške 1 817 858 tis. Sk a čerpaný vo výške 1 817 600 tis. Sk, čo predstavuje 99,99 % čerpanie upraveného rozpočtu tejto kategórie výdavkov.

Skutočný priemerný mesačný služobný príjem príslušníka zboru v roku 2008 dosiahol výšku 31 672 Sk, čo je oproti roku 2007 zvýšenie o 2 663 Sk. Zvýšenie priemerného mesačného služobného príjmu príslušníka zboru bolo z dôvodu realizácie valorizácie platov a služobných príjmov v roku 2008 a zvýšenia osobitného príplatku. Priemerná mesačná mzda zamestnanca zboru dosiahla v roku 2008 sumu 19 049 Sk, čo je oproti rovnakému obdobiu minulého roka 2007 zvýšenie o 3 128 Sk.

V roku 2008 bola v zbore vykonávaná služba nad základný čas služby v týždni príslušníka zboru v celkovom počte 249 492,5 nadčasových hodín.

Za vykonanú službu nad základný čas služby v týždni príslušníka zboru bolo v roku 2008 preplatených 122 490 hodín, čo predstavuje 48,92 % z celkového počtu nadčasových hodín, v celkovom objeme 23 940,4 tis. Sk.

Zostatok nezlikvidovaných hodín nad základný čas služby v týždni príslušníka zboru bol k 31. decembru 2008 v počte 3 249,5 hodín.

Schválený rozpočet kapitálových výdavkov zboru na rok 2008 vo výške 132 000 tis. Sk, bol ku dňu 31. decembra 2008 upravený rozpočtovými opatreniami na výšku 129 419 tis. Sk, čerpanie bolo vo výške 132 201 tis. Sk, čo predstavuje 102,15 % čerpanie z upraveného rozpočtu kapitálových výdavkov zboru v roku 2008.

Kapitálové výdavky boli v hodnotenom období v roku 2008 oproti rovnakému obdobiu roka 2007 čerpané v nižšom objeme o 9 258 tis. Sk.

V celkovom čerpaní kapitálových výdavkov sú zahrnuté aj kapitálové výdavky získané nad rámec rozpočtu vo výške 2 850 tis. Sk. Finančné prostriedky v objeme 2 200 tis. Sk boli získané z Environmentálneho fondu na realizáciu a dokončenie vybudovania solárneho systému - výstavbu slnečných kolektorov na prípravu TÚV na bitúнку Otvoreného oddelenia Rimavská Sobota – Sabová, ktorý je spravovaný Ústavom na výkon trestu odňatia slobody v Želiezovciach.

Celkový objem pohľadávok výkonu väzby a výkonu trestu, ktorý spravuje úsek pohľadávok, bol k 31. decembru 2008 v počte položiek 30 030, v hodnote 337 934 tis. Sk (11 217 tis. EUR).

Výsledkom činnosti úseku pohľadávok k 31. decembru 2008 bola hodnota uhradených pohľadávok v celkovej výške 6 651 tis. Sk (220 787,- EUR).

Oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka (k 31. decembru 2007 boli uhradené pohľadávky v hodnote 5 615 tis. Sk) celkove došlo k zvýšeniu hodnoty vymožených pohľadávok o 1 037 tis. Sk .

Úsek pohľadávok vykonal v období september – november 2008 práce súvisiace s odpisom pohľadávok, ktoré zabezpečili určení členovia pracovnej skupiny v rámci nariadenej práce nadčas, vykonávanej počas pracovného týždňa, alebo v sobotu. Za obdobie mesiacov september – november 2008 spracovali 4 referenti spolu 2 820 spisov pohľadávok určených na generálny odpis v hodnote 12 843 tis. Sk (426 338,- EUR), čo predstavuje 14 % z celkového počtu pohľadávok (20 180 ks), ktoré boli vyhodnotené ako pohľadávky po uplynutí prekluzívnej lehoty.

Logistické zabezpečenie a zamestnávanie

Logistické činnosti boli zamerané predovšetkým na plnenie úloh súvisiacich so správou majetku štátu, materiálnym zabezpečením podmienok výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody investičnou výstavbou, rekonštrukciou a modernizáciou nehnuteľného majetku.

Oblasť investičnej výstavby v zbere bola zameraná najmä na zvýšenie ubytovacích kapacít pre výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody a dosiahnutie kapacity 2,20 ubytovacieho miesta (lôžka) pre obvinených a odsúdených na jedno systemizované funkčné miesto príslušníka zboru. V súčasnosti je ubytovacia kapacita 2,35 ubytovacieho miesta (lôžka) na jedno systemizované funkčné miesto príslušníka zboru.

V rámci rekonštrukcie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Ilave bola v roku 2008 ukončená a skolaudovaná prístavba a rekonštrukcia objektu č. 8. Pokračovala rekonštrukcia signálno-bezpečnostnej techniky v objekte č. 8 a prístavby objektu č. 8. Po ukončení stavebnej časti v objekte č. 5 bude aj tento objekt pripravený na realizáciu rekonštrukcie signálno-bezpečnostnej techniky.

V objekte Ústavu na výkon väzby v Bratislave na Chorvátskej ulici bolo zriadené otvorené oddelenie s kapacitou 99 miest.

V rámci environmentálnych stavieb bolo ukončené kolaudačné konanie na solárny systém bitúнку Otvoreného oddelenia v Sabovej.

Činnosti úseku zamestnávania, výroby a odbytu boli zamerané na zabezpečenie zaraďovania obvinených a odsúdených do práce, výrobu a odbyť, obchodné a finančné vzťahy vedľajšieho hospodárstva v ústavoch. Priemerný počet obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody bol 8 235 osôb. V porovnaní s priemernými počtami za rok 2007 je to pokles o 30 osôb (pokles počtu obvinených o 286 osôb a nárast počtu odsúdených o 256 osôb). Z uvedeného celkového priemerného počtu 8 235 obvinených a odsúdených sa pre účely evidencie zamestnanosti vykazovalo 5 196 osôb. Tento počet predstavujú odsúdení a obvinení, ktorí spĺňajú podmienky na zaradenie do práce. Z uvedeného počtu 5 196 osôb bolo do práce v priemere zaradených 3 979 odsúdených a 83 obvinených, čím sa dosiahla za hodnotené obdobie 76,58 % zamestnanosť, čo je o 2,57 % viac ako za rok 2007. Zaraďovanie odsúdených a obvinených do práce sa vykonávalo vo vnútornej prevádzke a v strediskách vedľajšieho hospodárstva ústavov. Z priemerného počtu 3 979 obvinených a odsúdených zaradených do práce bolo priemerne denne 938 osôb zaradených vo vnútorných prevádzkach ústavov a 3 041 osôb v strediskách vedľajšieho hospodárstva ústavov. Zaraďovanie odsúdených na vonkajšie pracoviská je limitované disponibilným počtom príslušníkov zboru vykonávajúcich stráženie, dozor alebo dohľad. Snahou zamestnávania je preto naďalej získavať zákazky na jednoduchšie montážne, kompletizačné alebo aj výrobné práce do vnútorných priestorov ústavov. Záujem pracovať prejavuje väčšina odsúdených. Je to tak i napriek mnohým obmedzeniam, či už osobnostných alebo vyplývajúcich zo špecifik výkonu trestu odňatia slobody. Odmietnutie práce odsúdeným sa vyskytuje iba ojedinele. Priemerná pracovná odmena odsúdených vo vedľajšom hospodárstve bola dosiahnutá vo výške 2 419,- Sk (80,30 €) a predstavuje odmeňovanie podľa plnenia výkonnostných noriem, rozsahu pracovnej doby, dosahovanej kvality práce a druhu práce, na ktorú je obvinený a odsúdený zaradený. Priemerná pracovná odmena vo vnútornej prevádzke bola dosiahnutá vo výške 3 784,- Sk (125,61 €).

Príjmy vo vedľajšom hospodárstve boli za rok 2008 dosiahnuté v objeme celkom 203.222 tis. Sk (6.745.735 €) Výdavky boli čerpané v objeme 186.892 tis. Sk (6.203.678 €). Účtovný rozdiel medzi príjmami a výdavkami bol 16.330 tis. Sk (542.057 €). Strediská vedľajšieho hospodárstva s vlastnou výrobou boli zamerané na plnenie potrieb zboru pri zabezpečovaní intendantných, stavebno-ubytovacích materiálov a produkovanií a dodávaní komodít rastlinnej a živočíšnej výroby do väzenských kuchýň a vývarovní. Pre prezentáciu výrobkov, ktoré vyrábajú odsúdení v strediskách vedľajšieho hospodárstva bola v závere roka 2008 vytvorená expozícia v priestoroch areálu generálneho riaditeľstva. Výrobky sú zverejňované a priebežne aktualizované aj na webovej stránke www.zvjs.sk, kde sú uvedené aj možnosti spolupráce s právnickými a fyzickými osobami.

Kontrolná činnosť

Prvoradou a najdôležitejšou úlohou Inšpekcie generálneho riaditeľstva (ďalej len „Inšpekcia“) je kontrolná činnosť. V roku 2008 príslušníci Inšpekcie vykonali celkovo 20 kontrol rôzneho zamerania. Priamym výkonom kontrolnej činnosti v jednotlivých ústavoch strávili celkom 74 pracovných dní, čo predstavuje takmer 15 týždňov. Inšpekcia v roku 2008 vykonala 5 následných finančných kontrol a 5 kontrol odstránenia nedostatkov zistených následnými finančnými kontrolami. Príslušníci Inšpekcie taktiež vykonali 4 mimoriadne kontroly. K nedostatkom zisteným počas všetkých kontrol boli prijaté príslušné opatrenia. Z vykonaných kontrol jednoznačne vyplýva, že kontrolná činnosť orientovaná na finančnú a ekonomickú oblasť je veľmi dôležitá i v nasledujúcom období. Nevyhnutná je najmä z toho dôvodu, že je potrebné klásť dôraz na ochranu štátneho majetku zverenému do správy zboru so zreteľom neustále zvyšovať kvalitu práce.

Inšpekcia tiež vybavovala sťažnosti doručené generálnemu riaditeľstvu. Závažnejšie sťažnosti boli vybavované priamo v ústavoch. V priebehu roka 2008 bolo jednotlivým organizačným zložkám zboru doručených alebo odstúpených na priame vybavenie celkom 463 sťažností. Celkový počet doručených a vybavených sťažností v roku 2008 je o 72 nižší ako v roku 2007.

Najviac sťažností v hodnotenom období smerovalo proti ústavom Leopoldov (102) a Hrnčiarovce nad Parnou (93), najmenej smerovalo proti ústavom Nitra – Chrenová (1), Želiezovce (5) a Levoča (6). Z hľadiska vecného zamerania najviac sťažností smerovalo na nedostatočnú zdravotnú starostlivosť (83), nesprávny postup príslušníkov zboru (75) a podmienky a spôsob výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody (63). Najväčší počet sťažností v roku 2008 podali odsúdení (304) a obvinení (80).

Opodstatnených sťažností bolo v hodnotenom období 9. Podiel opodstatnených sťažností na celkovom počte podaných sťažností predstavoval 1,9 %, čo je najnižšie percento od roku 1989.

Okrem 463 podaných a vybavených sťažností spracovala Inšpekcia a ústavy stanoviská k ďalším 25 tzv. priebežným sťažnostiam, ktoré vybavovali iné orgány štátnej správy, najmä Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Prešetroných bolo tiež 22 opakovaných sťažností, ktoré neboli evidované samostatne, ale boli vybavené v kontexte s pôvodnými sťažnosťami. Bližšie údaje o sťažnostiach sú uvedené v tabuľkách č. 33 – 36.

Všetky sťažnosti v hodnotenom období boli vybavené v súlade a v lehote stanovenej zákonom č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení zákona č. 164/2008 Z. z. K opodstatneným sťažnostiam boli prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku. Voči osobám zodpovedným za jednotlivé opodstatnené sťažnosti boli vyhovené dôsledky podľa miery zavinenia. Koncom roka 2008 všetci riaditelia ústavov vykonali kontroly prijímania, evidencie, prešetrovania a vybavovania sťažností v zmysle pokynu číslo: GR ZVJS-233/10-2005 (Metodický postup pre jednotný spôsob vybavovania sťažností). Inšpekcia taktiež vykonala v ústavoch 6 kontrol zameraných na vybavovanie sťažností, pri ktorých neboli zistené podstatné nedostatky.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že Inšpekcia bezo zvyšku splnila všetky úlohy vyplývajúce pre ňu z Hlavných úloh zboru na rok 2008, Vykonávacieho plánu Inšpekcie na rok 2008, ako aj ostatné úlohy vzniknuté v kontexte služobných činností celého zboru v sledovanom období.

Zdravotná starostlivosť

Odbor zdravotnej starostlivosti generálneho riaditeľstva metodicky usmerňoval, koordinoval, kontroloval a štatisticky priebežne vyhodnocoval poskytovanie liečebno-preventívnej, stomatologickej a posudkovej starostlivosti pre príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody v zdravotníckych zariadeniach ústavov zboru a v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne, v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a odporúčaniami Európskeho výboru CPT.

V zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, usmerňoval a kontroloval v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva činnosti súvisiace s ochranou a podporou zdravia.

V hodnotenom období sa zvýšil počet ošetrovaných a vyšetrovaných príslušníkov a zamestnancov zboru o 5 059 osôb. V roku 2008 boli priemerné percentá dočasnej práceneschopnosti pre chorobu a úraz najnižšie za posledných 5 rokov a činili 2,00 %, pričom priemerná dĺžka trvania dočasnej práceneschopnosti bola 12,23 dňa.

V roku 2008 stúpol počet ošetrovaných a vyšetrovaných obvinených a odsúdených vo všeobecných ambulanciách ústavov o 11 525. Na jednu osobu pripadlo 22,78 vyšetrení ročne. Počet osôb, ktoré udávali užívanie drog pred nástupom do výkonu väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody bol v roku 2008 na hodnote 996, čo je oproti roku 2007 nárast o 21 osôb. Percentuálne vyjadrenie drogovo evidovaných z celkového počtu obvinených a odsúdených za rok 2008 činí 11,65 %. Na psychiatrických oddeleniach súdom nariadenú ochrannú liečbu absolvovalo 439 odsúdených a dobrovoľnú protialkoholickú a protitoxikomanickú liečbu absolvovalo 49 odsúdených.

V Nemocnici pre obvinených a odsúdených bolo v roku 2008 hospitalizovaných 1 958 pacientov s priemernou ošetrovacou dobou 22,06 dní, čo predstavuje obložnosť 81,78 % a teda nárast o 5,09 % oproti roku 2007.

Začiatkom roka 2008 sa začal realizovať v zdravotníckych zariadeniach zboru projekt „Riziko vzniku vybraných krvou prenosných infekčných ochorení u osôb vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody v Slovenskej republike“ pod spoločnou garanciou Národného centra pre manažment a liečbu chronických hepatítid v Bratislave a odboru zdravotnej starostlivosti generálneho riaditeľstva. Doterajšie výsledky odhalili 39,68 % HBV/HCV infikovaných osôb, umiestnených vo výkone väzby resp. výkone trestu odňatia slobody v ústavoch zboru.

Náležitá pozornosť bola venovaná problematike drogových závislostí a infekčných ochorení v zbore, s dôrazom na ich liečbu podľa platných štandardných liečebných postupov.

V oblasti poskytovania kúpeľnej starostlivosti, liečebných a preventívnych rehabilitácií, detských rekreácií a lekárskej posudkovej činnosti odbor zdravotnej starostlivosti generálneho riaditeľstva úzko spolupracoval s útvarom sociálneho zabezpečenia zboru.

Personálna práca

Plnenie služobných úloh v zbore v roku 2008 zabezpečovalo v priemere 4402 príslušníkov a 624 zamestnancov.

Skutočný počet príslušníkov zboru k 31. decembru 2008 bol 4440, čo v porovnaní s rokom 2007 predstavuje zníženie o 28 osôb. Skutočný počet zamestnancov zboru k 31. decembru 2008 bol 637, čo je v porovnaní s rokom 2007 zvýšenie o 19 osôb. V roku 2008 došlo k zníženiu priemerného počtu o 109,4 príslušníkov zboru a k zvýšeniu o 13,2 zamestnancov zboru oproti roku 2007.

K zvyšovaniu počtov zamestnancov zboru dochádza z dôvodu realizácie koncepcie čiastočného scivilnenia príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže na roky 2005–2010.

Sociálne zabezpečenie

Útvar sociálneho zabezpečenia zboru (ďalej len „útvar“) venoval prvoradú pozornosť aplikácii zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v oblasti priznávania, vyplácania, zastavovania a odnímania dávok výsluhového zabezpečenia a poskytovania služieb sociálneho zabezpečenia – rekreačnej starostlivosti, kúpeľnej starostlivosti a zabezpečenia pohrebu.

Okrem uvedených úloh sa pracovníci útvaru podieľali na poskytovaní preventívnych rehabilitácií a zabezpečovali vedenie kmeňovej knihy príslušníkov zboru. Pri realizácii a plnení týchto úloh útvar spolupracoval s personálnym úsekom služobnej činnosti, odborom zdravotnej starostlivosti generálneho riaditeľstva a v oblasti úrazového zabezpečenia príslušníkov zboru s organizačno-právnym úsekom služobnej činnosti.

Útvar ako správca osobitného účtu v hodnotenom období v spolupráci s odborom ekonomiky generálneho riaditeľstva sledoval plnenie úloh rozpočtu osobitného účtu v oblasti príjmov a výdavkov a tiež úzko spolupracoval s jednotlivými strediskami zboru pri zabezpečovaní rekreácií, rehabilitácií, kúpeľnej starostlivosti a organizovaní akcií zboru.

K 31. decembru 2008 bolo vyplácaných mesačne 3 052 opakujúcich sa dávok výsluhového zabezpečenia a sociálneho poistenia v sume takmer 44 500 tis. Sk, z toho 2 476 výsluhových dôchodkov v priemernej výške 16 302 Sk. Priemerná výška výsluhového dôchodku oproti rovnakému obdobiu minulého roka vzrástla o 681,- Sk.

Osobitný účet k 31. decembru 2008 vykazoval rozdiel medzi príjmami a výdavkami vo výške 78 990 tis. Sk. Z uvedenej sumy boli vyplatené dávky výsluhového zabezpečenia splatné v mesiaci január 2009 v sume 44 537 tis. Sk. Vzhľadom na nepriaznivý stav a vývoj príjmov a výdavkov osobitného účtu bolo potrebné v roku 2008 poskytnúť príspevok z rozpočtu zboru v sume 84 000 tis. Sk.

Rekreačných pobytov v strediskách zboru Kováčová, Omšenie a Bukovec sa v roku 2008 zúčastnilo 3164 osôb, z toho v Kováčovej 1483 osôb, v Omšení 1515 osôb. Oproti roku 2007 počet osôb rekreovaných v týchto strediskách stúpol o 334. V strediskách zboru Omšenie a Kováčová sa okrem toho rekreovalo aj 149 zamestnancov rezortu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Z celkového počtu 984 poukazov, určených na rodinné rekreácie v strediskách Kováčová a Omšenie, zostalo (napriek ich redistribúcii) nevyužitých 6 poukazov na rekreácie v období zima/jar (stredisko Omšenie). Zaznamenal sa mierny nárast záujmu o rekreačné pobyty v stredisku Bukovec, v porovnaní s rokom 2007 sa tu rekreovalo o 53 osôb viac, teda 166 osôb.

V roku 2008 sa pokračovalo v poskytovaní výmenných zahraničných rekreácií v Maďarskej republike, Poľskej republike a Českej republike. Výmenných rekreácií sa zo Slovenska v zahraničí zúčastnilo celkom 96 osôb, z partnerských krajín v strediskách zboru Kováčová a Omšenie celkom 80 osôb.

Nadálej pretrváva záujem o detské letné rekreácie v strediskách zboru. Počas ich organizovania sa v stredisku Santovka v štyroch turnusoch rekreovalo 178 detí, v Kráľovej Lehote v troch turnusoch 95 detí a v poľskom Sulejowe 28 detí.

V priebehu roka sa v strediskách zboru rehabilitovalo 1188 príslušníkov zboru, z toho formou aktívneho odpočinku 1015 príslušníkov zboru a formou liečebno-preventívnej rehabilitácie 173 príslušníkov zboru, čo v porovnaní s rokom 2007 predstavuje o 44 príslušníkov zboru viac. V stredisku Bukovec sa rehabilitačného pobytu zúčastnilo iba 39 príslušníkov zboru, hoci pri využití celkovej kapacity v 6 turnusoch by sa mohlo v tomto stredisku rehabilitovať 198 osôb. Formou výkonu prác sa rehabilitovalo 1509 príslušníkov, požiadavka na preventívne rehabilitácie touto formou oproti roku 2007 stúpla o 28.

Z celkového počtu 150 žiadostí o pridelenie kúpeľnej starostlivosti bolo komisiou pridelených 124 poukazov (83 % z celkového počtu), z toho z prostriedkov verejného zdravotného poistenia (zo Spoločnej zdravotnej poisťovne) 20 poukazov. V stredisku zboru Omšenie kúpeľnú starostlivosť absolvovalo 80 osôb.

Duchovná činnosť

Konkrétnym prínosom duchovnej služby pre príslušníkov zboru, obvinených a odsúdených je zlepšenie medziľudských vzťahov, znižovanie napätia v ústavoch, predchádzanie sebapoškodzovaniu, samovraždám, hladovkám a mimoriadnym udalostiam u obvinených a odsúdených.

Vikariát zboru ponúkal na základe dobrovoľnosti a prejaveneho záujmu katolíckej duchovnej služby pokrsteným v Katolíckej cirkvi ako aj tým, čo chcú byť do nej začlenení alebo prejavia o katolícku duchovnú službu záujem.

V hodnotenom období bola katolícka duchovná služba poskytovaná vikárom, vedúcim odborným referentom špecialistom II vikariátu a väzenskými kaplánmi v služobnom pomere. Tabuľkové miesto je zriadené a aj obsadené v ústavoch v Bratislave, v Levoči, v Nitre, v Prešove a oddelení výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove, v Žiline, v Banskej Bystrici – Kráľovej, v Hrnčiarovciach nad Parnou, v Dubnici nad Váhom, v Košiciach – Šaci, v Nitre – Chrenovej, v Želiezovciach, v Leopoldove, v Ilave, v Košiciach, v ústave pre mladistvých v Sučanoch a v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a ústave v Trenčíne. V týchto ústavoch väzenskí kapláni v roku 2008 pre obvinených a odsúdených ponúkli 16 054 katolíckych duchovných služieb, na ktorých sa zúčastnilo 87 357 obvinených a odsúdených.

Ústavy v Banskej Bystrici a v Ružomberku zatiaľ nemajú zriadené miesto väzenského kaplána. Ponúknutých bolo iba 206 katolíckych duchovných služieb s účasťou 775 obvinených a odsúdených.

Väzenským kaplánom pre veľký záujem o katolíckej duchovnej služby pomáhajú aj dobrovoľní väzenskí spolupracovníci, ktorým je zo strany vedenia ústavov na základe platných zákonov umožnená práca v duchovnej oblasti s obvinenými a odsúdenými.

Zo strany Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (ďalej len „Ordinariát“) je obvineným a odsúdeným po prepustení poskytovaná pomoc katolíckej Charity zriadenej pri Ordinariáte. Vykonáva sa v spolupráci so sociálnymi pracovníkmi ústavov.

Vikariát zboru v spolupráci s Referátom ekumenickej pastoračnej služby pripravil pre odsúdených predvianočné stretnutie v Ústave na výkon väzby v Bratislave. Vedúci odborný referent špecialista II vikariátu zboru v priebehu roka usmerňoval a poskytoval špecializované odborné rady ohľadom služobnej činnosti aj staršiemu duchovnému ekumenickej pastoračnej služby, ktorý začínal svoju činnosť na generálnom riaditeľstve.

V rámci prezentovania dobrého mena zboru a úlohy katolíckej duchovnej služby vo väzniciach sa vikár zúčastnil v 20 minútovom živom vysielaní v Slovenskom rozhlas. V mesiaci december väzenskí kapláni spoločne s pedagógmi ústavov v Hrnčiarovciach, v Dubnici nad Váhom a v Sučanoch pripravili s odsúdenými program Vianočné pásma, ktorý bol prezentovaný na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky. Počas programu boli na návrh vikariátu zboru ocenení pedagógovia z viacerých ústavov.

Z ďalšej činnosti vikariátu zboru možno uviesť prednášanie na Inštitúte vzdelávania v Nitre pre frekventantov kurzov. Katolícka duchovná služba bola prezentovaná vikárom aj na seminári o Sociálnej náuke cirkvi konanom v priestoroch Cyrilometodovskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Vikariát sa tiež venoval publikačnej činnosti v Ročenke Ordinariátu, ako aj vo Zvestiach zboru, či ďalších periodikách, aby sa dobré meno zboru a pozitíva práce väzenských kaplánov s obvinenými a odsúdenými dostali do povedomia širšej verejnosti.

Vikár a väzenskí kapláni ponúkajú najmä v čase osobného voľna možnosť katolíckej duchovnej služby aj pre príslušníkov zboru a zamestnancov zboru a ich rodinných príslušníkov. V hodnotenom období zo strany príslušníkov zboru a zamestnancov zboru boli využívané rozhovory s kňazom, prípravy na prijatie a vyslúženie sviatosti, účasť na svätých omšiach, návšteva pútnických miest Lurdy, Rím, Levoča, Šaštín-Stráže, Marianka. Vikár a väzenskí kapláni vykonávali aj návštevy chorých, požehnanie domov a modlitbové stretnutie pri rozlúčke so zosnulými.